

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/64483

Sayı : 72079556-610-552
Konu : Soru Önergesi (7/64483)

03.06/2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 25.05.2022 tarihli ve 1020356 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan İstanbul Milletvekili Sayın Oya ERSOY tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/64483 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni (2 sayfa)

İstanbul Milletvekili Sayın Oya ERSOY'a Ait 7/64483 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız tarafından çocuklarımızın ve gençlerimizin sağlıklı gelişimini temin etmek amacıyla; çocuklarımızın üstün yararı ilkesi doğrultusunda risklere karşı güçlü ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmalar yürütülmektedir.

4721 sayılı Medeni Kanunun 124 üncü maddesinde evlilik yaşı ile ilgili husus; “Erkek veya kadın on yedi yaşını doldurmadıkça evlenemez. Ancak, hâkim olağanüstü durumlarda ve pek önemli bir sebeple on altı yaşını doldurmuş olan erkek veya kadının evlenmesine izin verilebilir. Olanak bulundukça karardan önce ana ve baba veya vasi dinlenir.” şeklinde düzenlenmiştir.

Evlilik yasal bir süreç olup, ilgili kanunda da belirtildiği üzere 15 yaşını doldurmamışla gerçekleşen birliktelikler suçtur, ceza yasasında da cezai müeyyideleri hükme bağlanmıştır.

Bakanlığımıza bildirilen istismar mağduru çocuklarla ilgili ihbarlarda ivedilikle harekete geçilerek çocuklar ve aileleri hakkında gerekli sosyal inceleme yapılmakta ve uygulan sosyal hizmet modellerinden yararlandırılmaktadır. Çocukları istismar eden kişiler hakkında suç duyurusunda bulunulmakta ve Bakanlığımızca davalara müdahil olunmaktadır.

Mağduriyeti sebebiyle bakım tedbiri kararı verilen çocuklardan psikososyal desteğe ihtiyaç duyduğu değerlendirilen çocuklara yönelik psikososyal destek hizmeti veren Çocuk Destek Merkezlerimiz oluşturularak ihtisaslaştırılmıştır.

İhtisas kuruluşlar; çocukların temel gereksinimlerini karşılamak, fiziksel, duygusal, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarını belirleyerek gerekli müdahaleleri gerçekleştirmek, uygun ise aile ve yakın çevrelerine dönmelerini veya diğer sosyal hizmet modellerine hazır hale gelmelerini sağlamak üzere hizmet vermektedir.

Evlilik yaşı ile ilgili veriler, İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi’nden (MERNİS) elde edilmekte, ilgili istatistikler Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından belirli dönemlerde yayımlanmaktadır.

Öte yandan, Bakanlığımız tarafından erken yaşta evliliklerin önlenmesine yönelik kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları dâhil olmak üzere ilgili tüm tarafların katılımı ile kapsamlı çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Erken yaşta ve zorla evliliklerle mücadele konusunda Bakanlığımız tarafından;

- 2017 son çeyreği ve 2018 yılı içerisinde erken yaşta ve zorla evlilik oranlarının yüksek olduğu illere yönelik çalışmalar yürütülmüştür: Bu kapsamda Diyarbakır, Urfa, Mardin, İzmir -Kiraz ilçesi, Antalya, Kars, Ağrı, Iğdır, Van, Muş, Bitlis, Gaziantep, Kilis, Nevşehir, Yozgat, Aksaray, Niğde, Hatay ve Kahramanmaraş illerine saha ziyaretleri gerçekleştirilmiştir. Saha ziyaretlerinde Bakanlığımız İl Müdürlükleri tarafından illerde erken yaşta evliliklerin durumuna ilişkin raporlar hazırlanmış olup ildeki ilgili kamu kurum temsilcileri ile yapılan görüşmeler ve ilin öncelikli ihtiyaçları doğrultusunda her il için “Erken Yaşta ve Zorla Evliliklerle Mücadele İl Eylem Planları” hazırlanmıştır.
- Bakanlığımız ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) arasında dezavantajlı çocukların korunması, gelişim ve katılım haklarından yararlanabilmelerinin güçlendirilmesi amacıyla 25 Nisan 2018’de “2018-2019 Ortak Çalışma Planı” 2 Nisan 2020’de ise “2020 Ortak Çalışma Planı”, 31 Mart 2021 tarihinde “2021-2022 Ortak Çalışma Planı” imzalanmış olup erken yaşta ve zorla evliliklerin önlenmesine yönelik

faaliyetlere yer verilmiştir. Söz konusu iki yıllık çalışma planı kapsamında Kasım 2018'den itibaren konuya ilişkin eğitimler gerçekleştirilerek toplamda 1.230 kamu görevlisine ulaşılmıştır.

- Bakanlığımız taşra teşkilatı personeli tarafından farklı hedef gruplara yönelik “erken yaşta ve zorla evliliklerle mücadele” eğitimleri verilmektedir.
- UNICEF ile Bakanlığımız arasında imzalanan ortak çalışma planı kapsamında, erken yaşta ve zorla evlilik olgusunun çeşitli boyutlarda yaşandığı ülkelerde uygulanan iyi uygulama örneklerinin incelenmesi ve bu örneklerin Bakanlığımız politikalarına temel teşkil etmek amacıyla raporlanmasına yönelik bir proje yürütülmüştür.
- Erken Yaşta ve Zorla Evliliklerle Mücadele İl Eylem Planı kapsamında faaliyet gerçekleştirilen illerin çalışmalarının diğer illere duyurulması, çalışmalar yapılırken karşılaşılan sorunlara ilişkin karşılıklı destek sağlanarak ortak akılla sorunların çözüme kavuşturulması ve yeni projeler üretilmesi amacıyla Erken Yaşta ve Zorla Evliliklerle Mücadele Deneyim Paylaşımı Atölyesi düzenlenmiştir.
- IPA-II kapsamında yürütülen “Türkiye’de Çocuk Haklarının Desteklenmesi İçin Teknik Yardım Projesi”, Kasım 2021 tarihinde başlatılmıştır. Kasım 2024 tarihinde kadar sürdürülecek proje kapsamında “erken yaşta evliliklerin önlenmesi” proje amaçlarından biri olarak sayılmıştır. Bu çerçevede ilgili proje kapsamında erken yaşta evliliklerin önlenmesine yönelik farkındalık çalışmaları yürütülecek, farklı hedef gruplarına yönelik bilgilendirici materyaller ve kamuoyuna yönelik kamu spotları hazırlanacaktır.
- Bakanlığımız tarafından Erken Yaşta ve Zorla Evliliklerle Mücadele İl Eylem Planlarının desteklenmesi ve meslek elemanlarının toplumla çalışma becerilerinin geliştirilmesi amacıyla 23-26 Mayıs’ta Van’da ve 6-9 Haziran 2022 tarihleri arasında Mardin’de erken yaşta ve zorla evliliklerin en yüksek olduğu 21 ilden Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi, İl Müdürlüğü Kadın Hizmetleri Birimi, Sosyal Hizmet Merkezleri Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları ile etkinliğin yapıldığı illerdeki Kadın Konukevinde görevli meslek elemanlarının katılımıyla “Erken Yaşta ve Zorla Evliliklerle Mücadele İl Eylem Planlarının Desteklenmesi Eğitim Programı” düzenlenmektedir. Eğitim Programında erken yaşta ve zorla evliliklere ilişkin temel kavramlar, erken yaşta evliliklerin sağlık sorunları, Erken Yaşta Evlilikleri Önleme ve Müdahale Yöntemleri, Dünyadan İyi Uygulama Örnekleri, Ülkemizden İyi Uygulama Örnekleri, İl Eylem Planı Hazırlama Süreçlerine İlişkin Bilgiler, Zor Gruplarla Çalışma gibi konulara yer verilecektir. Etkinlik boyunca 21 ilden 130 personelimizin eğitimden yararlanmaktadır.
- 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü etkinlikleri çerçevesinde; “kadına yönelik şiddetle mücadele ve erken yaşta ve zorla evliliklerin önlenmesi konusunda toplumda farkındalık ve bilinç kazandırmayı amaçlayan erken yaşta ve zorla evlilikler” temalı bir kamu spotu hazırlanmıştır. Bakanlığımız ve RTÜK arasında yürütülen çalışma neticesinde söz konusu kamu spotu televizyon kanallarında yayımlanmaktadır.